

Senat
Rzeczypospolitej Polskiej
III kadencja

Sprawozdanie Stenograficzne

z 1 posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

w dniu 15 października 1993 r.

Warszawa
1993

Porządek dzienny *

1. posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

w dniu 15 października 1993 roku

- **Uroczyste** otwarcie posiedzenia
przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Pana Lecha Wałęsę.
- **Powołanie** Marszałka Seniora.
- **Wystąpienie** Marszałka Seniora.
- **Ślubowanie** Marszałka Seniora
- **Powołanie** senatorów sekretarzy pierwszego posiedzenia Senatu.
- **Ślubowanie** senatorów.
- **Wybór** Marszałka Senatu.
- 1. Wybór** wicemarszałków Senatu.
- 2. Wybór** sekretarzy Senatu.

Obecni senatorowie: *według załączonej do protokołu listy obecności.*

Obecni goście

prezydent Rzeczypospolitej Polskiej	– Lech Wałęsa
prezes Rady Ministrów	– Hanna Suchocka
marszałek Sejmu II kadencji	– Józef Oleksy
minister stanu, szef Kancelarii Prezydenta RP	– Janusz Ziółkowski
I prezes Sądu Najwyższego	– Adam Strzembosz
prezes Najwyższej Izby Kontroli	– Lech Kaczyński
rzecznik praw obywatelskich	– Tadeusz Zieliński
przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej	– Andrzej Zoll
poseł, przewodniczący SdRP	– Aleksander Kwaśniewski
poseł, prezes PSL	– Waldemar Pawlak
sekretarz stanu w Kancelarii Prezydenta RP	– Andrzej Drzycimski
sekretarz stanu w Kancelarii Prezydenta RP	– Mieczysław Wachowski
szef Kancelarii Sejmu	– Ryszard Stemplowski
zastępca przewodniczącego Trybunału Konstytucyjnego	– Leonard Łukaszuk
I zastępca prezesa Narodowego Banku Polskiego	– Witold Koziński
sędzia Trybunału Konstytucyjnego	– Tomasz Dybowski
radca Nuncjatury Apostolskiej	– Mgr Alessandro D' Errico
marszałek Senatu I kadencji	– Andrzej Stelmachowski

*Oświadczenia senatorów są składane na końcu posiedzenia,
po wyczerpaniu porządku dziennego.*

*Porządek dzienny pierwszego w kadencji posiedzenia Senatu do momentu wyboru Marszałka Senatu przebiega według art. 27 Regulaminu Senatu (MP z 1993 r., nr 20, poz. 198).

(Początek posiedzenia o godzinie 10 minut 00)

(Posiedzeniu przewodniczą marszałek senior Jan Mulak oraz marszałek Adam Struzik)
(Orkiestra wojskowa gra hymn narodowy)

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Lech Wałęsa:

Panie Marszałku! Panie i Panowie!

Senat Rzeczypospolitej Polskiej rozpoczyna dziś kolejną kadencję. Wczoraj do pracy przystąpił Sejm. Mamy więc nowy parlament. Uformowała się władza ustawodawcza państwa polskiego. Otrzymaliście społeczny mandat zaufania. Polacy powierzyli Wam moc stanowienia prawa. To wielka władza, ale i wielka odpowiedzialność. Spoczywa na Was teraz brzemień nadziei i oczekiwań wyborców. Przede wszystkim jednak ciężar odpowiedzialności za państwo. Za jego stabilność i bezpieczeństwo. Za taki rozwój struktur państwowych, który będzie służył pomyślności całego narodu. Wszystkich obywateli.

Polsce potrzebne są mądre, nadszające za rzeczywistością prawa. Tworzą one fundament ładu społecznego. Powinny być kręgosłupem naszych reform. Im szersza jest szara strefa, której prawo nie obejmuje, tym większe jest pole do nadużyć, korupcji i biernego wygodnictwa urzędników.

Budujemy demokrację i gospodarkę rynkową. Wygląda na to, że większość Polaków opowiedziała się w wyborach parlamentarnych za kontynuowaniem tej budowy, ale w innym tempie i innymi metodami. Na twardym gruncie zrozumiałego i skutecznego prawa.

Potrzebne są nam jasne kryteria, odróżniające wolność od anarchii, a przedsiębiorczość od nieuczciwości. Wielka jest w tym rola Senatu, który jest i twórcą prawa, i strażnikiem w procesie jego stanowienia. Wpływać zatem będzie na kształt ustrojowy państwa i reguły wytyczające ludzkie postępowanie.

Szanowni Państwo! Ucichły już emocje związane z wyborami, rozpoczyna się codzienność demokracji. Chcemy, aby była ona w Polsce silna, skuteczna i darzona szacunkiem. Aby stała się instrumentem służącym pomyślności narodu i każdego obywatela.

Przed nami, przed parlamentem, prezydentem i przyszłym rządem, czas trudnych decyzji. Niech będą jak najbardziej trafne i odpowiedzialne. Niech likwidują dotychczasowe błędy, ale jednocześnie pomnażają i chronią to, co już udało się nam osiągnąć.

Tego życzę Państwu, którzy za chwilę złożycie senatorskie ślubowanie. Tego życzę Polsce.
(Oklaski).

Marszałek Senior Jan Mulak:

Dziękuję, Panie Prezydencie.

Jestem wzruszony, rzecz zrozumiała, że przypadł mi tak wielki zaszczyt, i to nie dzięki osobistym zasługom, a raczej ze względu na fakt biologiczny, ze względu na to, że się wcześniej urodziłem.

Parlamentaryzm polski to lata wielkich kart w historii. Przypomnę moich wielkich poprzedników, z którymi czuję się związany ideologicznie. Wspomnę wielkiego marszałka Senatu, stoletniego senatora Bolesława Limanowskiego, Ignacego Daszyńskiego, marszałka Sejmu, który walczył o parlamentaryzm, nie ugiął się przed naciskiem wojska. Wspomnę również mego sąsiada ze wsi Żwir pod Warszawą, marszałka Rataja, który w czasach zamachu majowego w sposób niezwykle zręczny przeprowadził sprawę legalności i ciągłości państwa polskiego.

Otwierając sesję Senatu, trudno mi mówić zarazem, że ta kadencja ma być kresem działania izby senackiej. Wydaje mi się, że izba nasza stoi przed egzaminem. Czy jest potrzebna Polsce, czy też niepotrzebna? Czy będzie spełniała rolę „hamulcowego”? Czy będzie spełniała rolę rozsądku, który weryfikuje, patrzy ze spokojnym dystansem na wszystkie sprawy i koryguje niektóre pociągnięcia? Są to zagadnienia pragmatyczne i z góry nie należałoby przesądzać, jaka izba i ile izb powinno być. Jest rzeczą jasną, że potrzeba pewnych korekt, jako że w sytuacji, kiedy elektorat jest ten sam, ta formuła izb nie sprawdza się. Należałoby raczej myśleć o izbie gospodarczej albo izbie samorządowej.

(marszałek senior J. Mulak)

Polityka ma w sobie wiele z gry, a w grze – znam się trochę na sporcie – obowiązuje zasada *fair play*. Na czym polega zasada *fair play*? Na przestrzeganiu przepisów. Ale nie tylko. Przede wszystkim na szanowaniu przeciwnika, dlatego że im lepszy przeciwnik, tym więcej mamy szans na rozwój i osiągnięcia. Pod tym względem przeciwników należy traktować po prostu, i tylko, jako przeciwników. Nigdy jako wrogów. Za sady *fair play* eliminuje pojęcie wroga. Wiadomo że i w Europie, i w naszym społeczeństwie niebezpieczeństwo wrogości istnieje. I sądzę, że Senat powinien stać na straży tego, żeby wszelkie wrogości między sobą usuwać.

Mając nadzieję, że będziemy pracowali wspólnie i skutecznie, otwieram pierwsze posiedzenie Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w trzeciej kadencji. (Oklaski).

(Marszałek senior trzykrotnie uderza laską marszałkowską)

Zgodnie z art. 27 ust. 3 Regulaminu Senatu, przed przystąpieniem do wypełnienia czynności przewidzianych dla marszałka seniora, mam za szczyt i obowiązek złożyć ślubowanie.

Proszę wszystkich o powstanie.

(Wszyscy wstają).

Ślubuję uroczyście jako senator Rzeczypospolitej Polskiej rzetelnie i sumiennie wykonywać obowiązki wobec Narodu, strzec suwerenności Ojczyzny i dobra Obywateli, przestrzegać porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej.

Dziękuję.

Na podstawie art. 27 ust. 3 Regulaminu Senatu, na sekretarzy pierwszego posiedzenia powołuję trzech najmłodszych wiekiem senatorów: Krzysztofa Borkowskiego, Andrzeja Chronowskiego, Janusza Okrzesika.

Protokół i listę mówców prowadzić będzie sekretarz Krzysztof Borkowski.

Obecnie zarządzam krótką, pięciominutową przerwę w obradach.

(Przerwa w obradach od godziny 10 minut 10 do godziny 10 minut 15)

Marszałek Senior Jan Mulak:

Wznawiam obrady.

Pragnę serdecznie przywitać przybyłych na pierwsze posiedzenie Senatu trzeciej kadencji: Pana Prezydenta, panią premier Hannę Suchocką, pana Józefa Oleksego – marszałka Sejmu drugiej kadencji, Monsignore Alessandro D'Erri-co, reprezentującego dziekana korpusu dyplomatycznego księdza arcybiskupa Józefa Kowalczyka, pana Andrzeja Zolla – przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej, pana Andrzeja Stelmachowskiego – marszałka Senatu pierwszej kadencji oraz wszystkich honorowych gości,

reprezentujących najwyższe władze państwowe. (Oklaski).

Jednocześnie mała uroczystość rodzinna. Pani senator Jadwiga Stokarska ma dzisiaj imieniny. Składamy jej serdeczne życzenia. (Oklaski).

(Senator Jadwiga Stokarska: Dziękuję bardzo.)

Proszę powołanych senatorów sekretarzy: Krzysztofa Borkowskiego, Andrzeja Chronowskiego, Janusza Okrzesika o zajęcie miejsc przy stole prezydyjnym.

Protokół i listę mówców prowadzić będzie sekretarz Krzysztof Borkowski.

Teraz zgodnie z art. 27 ust. 4 Regulaminu Senatu panie i panowie senatorowie złożą ślubowanie. Rota ślubowania senatorskiego jest zawarta w art. 3 ust. 2 ustawy o obowiązkach i prawach posłów i senatorów.

Stosownie do art. 27 ust. 5 Regulaminu Senatu senatorowie składają ślubowanie w ten sposób, że po odczytaniu roty ślubowania, wywołani w kolejności alfabetycznej, powstawszy, wypowiadają słowo „ślubuję”. Przypominam, że ja już ślubowałem.

Proszę wszystkich o powstanie.

(Wszyscy wstają).

Odczytuję rotę ślubowania.

„Ślubuję uroczyście jako senator Rzeczypospolitej Polskiej rzetelnie i sumiennie wykonywać obowiązki wobec Narodu, strzec suwerenności Ojczyzny i dobra Obywateli, przestrzegać porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej”.

Proszę senatora sekretarza Andrzeja Chronowskiego o odczytywanie nazwisk senatorów w porządku alfabetycznym, panie i panów senatorów proszę zaś o złożenie ślubowania w przedstawiony przeze mnie wcześniej sposób.

Senator Sekretarz Andrzej Chronowski:

Pan **Tomasz Adamczuk**: Ślubuję.

Pan **Jan Adamiak**: Ślubuję.

Pan **Jerzy Adamski**: Ślubuję.

Pan **Piotr Łukasz Juliusz Andrzejewski**: Ślubuję, tak mi dopomóż Bóg.

Pan **Jan Antonowicz**: Ślubuję.

Pan **Franciszek Bachleda-Księdzularz**: Ślubuję, tak mi dopomóż Bóg.

Pan **Gerhard Bartodziej**: Ślubuję.

Pani **Maria Berny**: Ślubuję.

Pan **Mieczysław Biliński**: Ślubuję, tak mi dopomóż Bóg.

Pan **Krzysztof Borkowski**: Ślubuję.

Pan **Stanisław Ceberek**: Ślubuję.

Pan **August Chełkowski**: Ślubuję, tak mi dopomóż Bóg.

Pan **Jerzy Chorąży**: Ślubuję.

Andrzej Chronowski: Ślubuję.

Pani **Grażyna Ciemniak**: Ślubuję.

(senator sekretarz A. Chronowski)

Pan **Jerzy Cieślak**: Ślubuję.
Pan **Ryszard Czarny**: Ślubuję.
Pan **Lech Czerwiński**: Ślubuję.
Pan **Adam Daraż**: Ślubuję.
Pan **Jerzy Derkacz**: Ślubuję.
Pan **Bodo Engling**: Ślubuję.
Pan **Józef Frączek**: Ślubuję.
Pan **Sylwester Gajewski**: Ślubuję.
Pan **Aleksander Gawronik**: Ślubuję.
Pan **Ryszard Gibuła**: Ślubuję.
Pan **Witold Graboś**: Ślubuję.
Pan **Eugeniusz Grzeszczak**: Ślubuję.
Pani **Alicja Grzeskowiak**: Ślubuję, tak mi dopomóż Bóg.
Pan **Paweł Jankiewicz**: Ślubuję.
Pan **Romuald Jankowski**: Ślubuję.
Pani **Zdzisława Janowska**: Ślubuję.
Pan **Zdzisław Jarmużek**: Ślubuję.
Pan **Ryszard Jarzembowski**: Ślubuję.
Pan **Stefan Jurczak**: Ślubuję.
Pan **Henryk Kanicki**: Ślubuję.
Pan **Roman Karaś**: Ślubuję.
Pan **Jan Karbowski**: Ślubuję.
Pan **Stefan Jurczak**: Ślubuję, tak mi dopomóż Bóg.
Pan **Henryk Kanicki**: Ślubuję.
Pan **Roman Karaś**: Ślubuję.
Pan **Jan Karbowski**: Ślubuję.
Pani **Dorota Kempka**: Ślubuję.
Pan **Edward Kienig**: Ślubuję.
Pan **Zdzisław Kieszkowski**: Ślubuję.
Pan **Zbigniew Komorowski**: Ślubuję.
Pan **Jerzy Kopaczewski**: Ślubuję.
Pan **Krzysztof Kozłowski**: Ślubuję.
Pan **Czesław Krakowski**: Ślubuję.
Pan **Wojciech Kruk**: Ślubuję.
Pan **Henryk Krupa**: Ślubuję.
Pan **Stanisław Kucharski**: Ślubuję.
Pan **Józef Kuczyński**: Ślubuję.
Pan **Zbigniew Kulak**: Ślubuję.
Pani **Zofia Kuratowska**: Ślubuję.
Pan **Grzegorz Kurczuk**: Ślubuję.
Pani **Wanda Kustrzeba**: Ślubuję.
Pan **Marian Kwiatkowski**: Ślubuję.
Pan **Leszek Lackorzyński**: Ślubuję, tak mi dopomóż Bóg.
Pan **Władysław Lipczak**: Ślubuję.
Pani **Barbara Łekawa**: Ślubuję, tak mi dopomóż Bóg.
Pani **Maria Łopatkowa**: Ślubuję.
Pan **Henryk Maciołek**: Ślubuję.
Pan **Jerzy Madej**: Ślubuję.
Pan **Henryk Makarewicz**: Ślubuję.
Pan **Wojciech Matecki**: Ślubuję.
Pan **Bogusław Maśior**: Ślubuję.
Pan **Ireneusz Michaś**: Ślubuję.
Pan **Marek Minda**: Ślubuję.
Pan **Zenon Nowak**: Ślubuję.

Pan **Ryszard Ochwat**: Ślubuję.
Pan **Janusz Okrzesik**: Ślubuję.
Pani **Anna Olejnicka**: Ślubuję.
Pan **Wincenty Olszewski**: Ślubuję.
Pan **Jan Orzechowski**: Ślubuję.
Pan **Stefan Pastuszka**: Ślubuję.
Pan **Eugeniusz Patyk**: Ślubuję.
Pan **Zbyszko Piwoński**: Ślubuję.
Pan **Mieczysław Protasowicki**: Ślubuję.
Pan **Zbigniew Religa**: Ślubuję.
Pan **Tadeusz Rewaj**: Ślubuję.
Pan **Tomasz Romańczuk**: Ślubuję.
Pan **Zbigniew Romaszewski**: Ślubuję, tak mi dopomóż Bóg.
Pan **Henryk Rot**: Ślubuję.
Pan **Tadeusz Rzemikowski**: Ślubuję.
Pan **Jan Sęk**: (*nieobecny*).
Pan **Stanisław Sikorski**: Ślubuję.
Pani **Dorota Simonides**: Ślubuję.
Pani **Elżbieta Solska**: Ślubuję.
Pan **Piotr Stępień**: Ślubuję.
Pani **Jadwiga Stokarska**: Ślubuję, tak mi dopomóż Bóg.
Pan **Henryk Stokłosa**: Ślubuję.
Pan **Wacław Strażewicz**: Ślubuję.
Pan **Adam Struzik**: Ślubuję.
Pan **Jan Stypuła**: Ślubuję.
Pan **Andrzej Szczepański**: Ślubuję.
Pan **Rajmund Szwonder**: Ślubuję.
Pan **Marcin Tyrna**: Ślubuję, tak mi dopomóż Bóg.
Pan **Mieczysław Włodyka**: Ślubuję.
Pan **Adam Woś**: Ślubuję.
Pan **Grzegorz Woźny**: Ślubuję.
Pan **Mieczysław Wyględowski**: Ślubuję.
Pan **Ireneusz Zarzycki**: Ślubuję, tak mi dopomóż Bóg.
Pan **Ryszard Żołyński**: Ślubuję.

Marszałek Senior Jan Mulak:

Czy jest wśród pań i panów senatorów ktoś, kto nie złożył ślubowania? Nikt się nie zgłasza.

Stwierdzam, że wszyscy obecni na posiedzeniu senatorowie złożyli ślubowanie.

Zarządzam trzydziestominutową przerwę.

Informuję, że wnioski zawierające zgłoszenie kandydata na stanowisko marszałka Senatu mogą składać panie i panowie senatorowie w sekretariacie marszałka Senatu, w pokoju nr 188. Wniosek powinien być podpisany w sposób czytelny przez co najmniej dziesięciu senatorów. Niezbędne jest dołączenie do wniosku życiorysu kandydata. Dziękuję.

(Przerwa w obradach od godziny 10 minut 25 do godziny 10 minut 55)

Marszałek Senior Jan Mulak:

Wznawiam obrady.

Wobec złożenia przez panie i panów senatorów ślubowania, zgodnie z art. 27 ust. 4 Regulaminu Senatu, przystępujemy do wyboru marszałka Senatu.

Informuję, że stosownie do art. 7 regulaminu, Senat wybiera marszałka spośród kandydatów zgłoszonych przez co najmniej dziesięciu senatorów, w głosowaniu tajnym, podejmując uchwałę w tej sprawie bezwzględnie większością głosów.

Informuję, że zgłoszony został tylko jeden kandydat – pan senator Adam Struzik.

Proszę przedstawiciela wnioskodawców o przedstawienie zgłoszonej kandydatury. Proszę senatora Henryka Makarewicza o zabranie głosu.

Senator Henryk Makarewicz:

Panie Marszałku Seniorze! Panie i Panowie Senatorowie!

W imieniu senatorów z Polskiego Stronnictwa Ludowego, w porozumieniu z senatorami Sojuszu Lewicy Demokratycznej, mam zaszczyt przedstawić kandydaturę senatora ziemi płockiej, Adama Struzika na marszałka Senatu trzeciej kadencji.

Czynię to z głębokim przekonaniem; jest to kandydat o nieposzlakowanej opinii moralnej i politycznej, wysokiej klasy fachowiec w swoim zawodzie, sprawny organizator pracy ludzkich zespołów oraz doświadczony, mimo młodego wieku, działacz samorządowy i polityczny.

Wybrany po raz drugi do tej izby, posiada doświadczenie parlamentarne, tak pożądane w naszej pracy. W poprzedniej kadencji Senatu dał się poznać jako dobry organizator prac komisji, której przewodniczył. Był autorem wielu ważnych inicjatyw, dotyczących reformy szeroko rozumianej ochrony zdrowia i systemu ubezpieczeń społecznych. Jako człowieka i parlamentarzystę cechuje go zarówno śmiałość własnych poglądów, jak i umiejętność wysłuchiwanie rzeczowych argumentów innych oraz cenny dar kojarzenia różnych racji dla osiągnięcia najkorzystniejszego rozstrzygnięcia spraw, które są tematem prac w tej izbie.

Pan senator Adam Struzik urodził się 1 stycznia 1957 r. w Kutnie. Jest absolwentem Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej w Łodzi. Pracę zawodową rozpoczął w Zespole Opieki Zdrowotnej w Gostyninie. Pracował jako lekarz w wiejskim ośrodku zdrowia w Soczewce nad Wisłą oraz w Oddziale Wewnętrznym szpitala w Gostyninie. Tam przebył drogę zawodową od lekarza stażysty do zastępcy dyrektora do spraw lecznictwa. W tym czasie uzyskał dwa kolejne stopnie specjalizacji w zakresie chorób wewnętrznych.

W roku 1990, po wygraniu konkursu, zostaje dyrektorem naczelnym Wojewódzkiego Szpitala Zespołowego w Płocku. Na tym stanowisku pracuje do dziś. Kieruje dużym zespołem, liczącym ponad 1400 osób, i szpitalem posiadającym 21 oddziałów, w którym jest leczonych ponad 25 tysięcy pacjentów rocznie. W dalszym ciągu podnosi swą wiedzę w dziedzinie hematologii.

Działalność społeczną w samorządach lokalnych i w ruchu ludowym, którą kontynuuje, pełniąc obecnie funkcję radnego i członka zarządu miasta i gminy Gąbin, rozpoczął jeszcze w pierwszym miejscu pracy. Jest założycielem i prezesem stowarzyszenia „Klub Inicjatyw Społeczno-Gospodarczych”, które działa w tym środowisku. Jest inicjatorem powołania i prezesem zarządu Fundacji Pomocy Szpitalowi Wojewódzkiemu imienia Marcina Kasprzaka w Płocku. Przewodniczy Komisji Etyki Okręgowej Izby Lekarskiej w Płocku. Jest także członkiem Płockiego Towarzystwa Naukowego.

Z ruchem ludowym związany jest od 1984 r. Pełnił w nim społecznie wiele funkcji w gminie i w województwie. Aktualnie jest członkiem Zarządu Wojewódzkiego Polskiego Stronnictwa Ludowego w Płocku i członkiem Rady Naczelnej Polskiego Stronnictwa Ludowego. Jest również członkiem Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” służby zdrowia.

Senator drugiej kadencji naszej izby. Pełnił funkcję przewodniczącego Komisji Polityki Społecznej i Zdrowia oraz członka Prezydium Klubu Parlamentarnego Polskiego Stronnictwa Ludowego. Był współinicjatorem i współautorem powołania grupy ekspertów, przygotowującej projekt nowej ustawy o powszechnych i obowiązkowych ubezpieczeniach społecznych. Komisja, której przewodniczył, zorganizowała między innymi seminarium poświęcone tej tematyce. Komisja Polityki Społecznej i Zdrowia pod jego przewodnictwem odbyła siedemdziesiąt jeden posiedzeń i zajmowała się zagadnieniami promocji zdrowia, systemem rent i emerytur oraz innymi aktualnymi problemami polityki społecznej.

Żona pana senatora Adama Struzika, Małgorzata, jest nauczycielką, magistrem fizyki. Mają dwoje dzieci.

Wysoka Izbo! Prezentując sylwetkę kolegi, senatora Adama Struzika, czynię to z nadzieją, że Wysoka Izba zechce pozytywnie rozpatrzyć jego kandydaturę na stanowisko marszałka Senatu. Wraz z grupą senatorów popierających tę kandydaturę, czynię to w poczuciu pełnej odpowiedzialności. Uważam, że Adam Struzik w pełni zasługuje, aby ubiegać się o to stanowisko. Czynię to nie w imię partykularnych interesów naszego stronnictwa, lecz w przekonaniu, że jego wybór będzie dobrze służył pracy tej izby, pełnieniu jej ustawowych zadań, wesprze proces korzystnych reform dokonujących się w Polsce, dla

(senator H. Makarewicz)

dobra państwa oraz jego parlamentarnej reprezentacji. Dziękuję za uwagę. (Oklaski).

Marszałek Senior Jan Mulak:

Stwierdzam, że zgodnie z art. 7 ust. 1 Regulaminu Senatu, na stanowisko marszałka Senatu została zgłoszona kandydatura senatora Adama Struzika.

Głosowanie tajne nad wyborem marszałka Senatu zostanie przeprowadzone zgodnie z art. 46 ust. 5 i 6 Regulaminu Senatu. Za chwilę senatorowie sekretarze wręczą paniom i panom senatorom opieczątowane karty do głosowania. Na każdej karcie znajdować się będzie nazwisko zgłoszonego kandydata oraz trzy możliwości wyrażenia swego stanowiska: za wyborem zgłoszonego kandydata, przeciwko wyborowi oraz wstrzymanie się od głosu. Na karcie do głosowania każdy senator może postawić tylko jeden znak „x”.

Przypominam, że karty do głosowania wypełnione nieprawidłowo będą uważane za głosy nieważne.

Po wypełnieniu kart, panie i panowie senatorowie, w kolejności alfabetycznej, będą je wrzucać do przygotowanej w tym celu urny.

Po przeprowadzeniu głosowania ogłoszę przezwę, aby senatorowie sekretarze mogli obliczyć głosy oraz sporządzić protokół z głosowania, który będzie stanowił podstawę do ogłoszenia wyników.

Informuję, że jeżeli kandydat nie uzyska wymaganej bezwzględnej większości głosów, zarządzona zostanie przerwa na konsultacje w klubach senatorskich.

Proszę teraz senatorów sekretarzy o rozdanie kart do głosowania, a panie i panów senatorów proszę o wypełnienie tych kart.

(Rozdawanie kart do głosowania).

Czy wszyscy już otrzymali karty? Dziękuję.

Proszę senatora sekretarza Andrzeja Chronowskiego o odczytywanie kolejno nazwisk senatorów, a panie i panów senatorów proszę o wrzucanie do urny wypełnionych kart do głosowania.

Senator Sekretarz Andrzej Chronowski:

Pan Tomasz Adamczuk
Pan Jan Adamiak
Pan Jerzy Adamski
Pan Piotr Łukasz Juliusz Andrzejewski
Pan Jan Antonowicz
Pan Franciszek Bachleda-Księdzularz
Pan Gerhard Bartodziej
Pani Maria Berny
Pan Mieczysław Biliński

Pan Krzysztof Borkowski
Pan Stanisław Ceberek
Pan August Chełkowski
Pan Jerzy Choraży
Andrzej Chronowski
Pani Grażyna Ciemniak
Pan Jerzy Cieślak
Pan Ryszard Czarny
Pan Lech Czerwiński
Pan Adam Daraż
Pan Jerzy Derkacz
Pan Bodo Engling
Pan Józef Frączek
Pan Sylwester Gajewski
Pan Aleksander Gawronik
Pan Ryszard Gibuła
Pan Witold Graboś
Pan Eugeniusz Grzeszczak
Pani Alicja Grześkowiak
Pan Paweł Jankiewicz
Pan Romuald Jankowski
Pani Zdzisława Janowska
Pan Zdzisław Jarmużek
Pan Ryszard Jarzembowski
Pan Stefan Jurczak
Pan Henryk Kanicki
Pan Roman Karaś
Pan Jan Karbowski
Pani Dorota Kempka
Pan Edward Kienig
Pan Zdzisław Kieszkowski
Pan Zbigniew Komorowski
Pan Jerzy Kopaczewski
Pan Krzysztof Kozłowski
Pan Czesław Krakowski
Pan Wojciech Kruk
Pan Henryk Krupa
Pan Stanisław Kucharski
Pan Józef Kuczyński
Pan Zbigniew Kulak
Pani Zofia Kuratowska
Pan Grzegorz Kurczuk
Pani Wanda Kustrzeba
Pan Marian Kwiatkowski
Pan Leszek Lackorzyński
Pan Władysław Lipczak
Pani Barbara Łękawa
Pani Maria Łopatkowa
Pan Henryk Maciołek
Pan Jerzy Madej
Pan Henryk Makarewicz
Pan Wojciech Matecki
Pan Bogusław Maśior
Pan Ireneusz Michaś
Pan Marek Minda
Pan Jan Mulak
Pan Zenon Nowak
Pan Ryszard Ochwat
Pan Janusz Okrzesik
Pani Anna Olejnicka

(senator sekretarz A. Chronowski)

Pan Wincenty Olszewski
Pan Jan Orzechowski
Pan Stefan Pastuszka
Pan Eugeniusz Patyk
Pan Zbyszko Piwoński
Pan Mieczysław Protasowicki
Pan Zbigniew Religa
Pan Tadeusz Rewaj
Pan Tomasz Romańczuk
Pan Zbigniew Romaszewski
Pan Henryk Rot
Pan Tadeusz Rzemikowski
Pan Stanisław Sikorski
Pani Dorota Simonides
Pani Elżbieta Solska
Pan Piotr Stępień
Pani Jadwiga Stokarska
Pan Henryk Stokłosa
Pan Waclaw Strażewicz
Pan Adam Struzik
Pan Jan Stypuła
Pan Andrzej Szczepański
Pan Rajmund Szwonder
Pan Marcin Tyrna
Pan Mieczysław Włodyka
Pan Adam Woś
Pan Grzegorz Woźny
Pan Mieczysław Wyględowski
Pan Ireneusz Zarzycki
Pan Ryszard Żołyński

Marszałek Senior Jan Mulak:

Teraz proszę senatorów sekretarzy o obliczenie głosów i sporządzenie protokołu. Zanim ogłoszę trzydziestominutową przerwę, wysłuchamy jeszcze komunikatów.

Senator Sekretarz Andrzej Chronowski:

Bezpośrednio po ogłoszeniu przerwy senatorowie z Klubu PSL zbiorą się w sali nr 118, a senatorowie z Klubu SLD w sali nr 102. Dziękuję.

(*Senator Sekretarz Krzysztof Borkowski: Kto nie podpisał listy, niech podpisze...*)

Jeszcze jeden komunikat: jeśli ktoś nie podpisał listy obecności, proszę, by zrobił to przy wejściu.

(*Przerwa w obradach od godziny 11 minut 30 do godziny 12 minut 00*)

Marszałek Senior Jan Mulak:

Proszę o zajmowanie miejsc.

Wznawiam obrady.

Ogłaszam wyniki tajnego głosowania nad wyborem marszałka Senatu. Oto protokół tajnego

głosowania przeprowadzonego w dniu 15 października 1993 r. nad wyborem marszałka Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w trzeciej kadencji.

„W głosowaniu tajnym nad wyborem marszałka Senatu Rzeczypospolitej Polskiej trzeciej kadencji oddano 99 głosów, w tym jeden głos nieważny. Wymagana bezwzględna większość głosów wynosi 50.

Powołani przez marszałka seniora do przeprowadzenia głosowania senatorowie Krzysztof Borkowski, Andrzej Chronowski, Janusz Okrzesik, stwierdzają, że za kandydaturą głosowało 87 senatorów...(*oklaski, senatorowie wstają*), przeciw głosowało 6, wstrzymało się 5 senatorów”.

Senator Adam Struzik otrzymał wymaganą, bezwzględną liczbę głosów.

Zgodnie z art. 27 ust. 6 Regulaminu Senatu mam obowiązek zapytać pana senatora Adama Struzika, czy przyjmuje funkcję marszałka Senatu? (*Senator Adam Struzik: Tak, przyjmuję.*)

Dziękuję.

Wobec wyników głosowania i zgody wyrażonej przez pana senatora Adama Struzika mam zaszczyt stwierdzić, że Senat przyjął uchwałę o następującej treści.

„Senat Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 10 ust. 1 w związku z art. 26 «Ustawy konstytucyjnej z dnia 17 października 1992 r. o wzajemnych stosunkach między władzą ustawodawczą i wykonawczą Rzeczypospolitej Polskiej oraz o samorządzie terytorialnym», wybiera senatora Adama Struzika na stanowisko marszałka Senatu”.

Proponuję jeszcze raz oklaski. (*Oklaski*).

Proszę pana marszałka Adama Struzika o objęcie przewodnictwa obrad.

Marszałek Adam Struzik:

Panie Marszałku Seniorze! Panie i Panowie Senatorowie!

Z Waszej woli mam zaszczyt przewodniczyć drugiej izbie parlamentu. To dla mnie wielka satysfakcja, ale i wielki obowiązek. Przede wszystkim chciałbym serdecznie podziękować za zaufanie, jakim mnie Panie i Panowie obdarzyliście i jednocześnie wyrazić nadzieję, że w pracach Wysokiej Izby będę mógł liczyć na lojalną współpracę, pomoc i zrozumienie.

Wysoka Izbo! W Polsce jest jeszcze wiele sprzeczności, zaniedbań, poczucia krzywdy, ale i wiele oczekiwań. Wyborcy, dając nam kredyt zaufania, liczą, że potrafimy zahamować degradację gospodarki, ubożenie społeczeństwa i wejść na drogę rozwoju. Znając sytuację gospodarczą kraju, wiemy, jak trudno będzie sprostać tym oczekiwaniom. Myślę, że w naszych pracach powinniśmy kierować się jedną naczelną zasadą, którą określiłbym jako filozofię „stwarzania chleba”.

(marszałek A. Struzik)

czyli filozofię wspólnego budowania, nie zaś niszczenia.

Spółczeństwo, dając w głosowaniu wyraz takim a nie innym wyborom, wyraźnie opowiedziało się za tym właśnie modelem rozstrzygnięcia. To właśnie my powinniśmy dać przykład zgodnego budowania. Sprostamy tym wymogom, jeśli w centrum naszej uwagi pozostanie człowiek jako podmiot, wokół którego będą się skupiać wszystkie nasze wysiłki.

Szanowni Państwo! Myślę, że formułę działania Senatu w obecnej kadencji ustalimy wspólnie w czasie jednej z pierwszych debat. Ale pozwólcie, że na pierwszym posiedzeniu zaproponuję, aby Senat Rzeczypospolitej Polskiej z izby zadumy i refleksji stał się izbą konsultacji. Izbą konsultacji z samorządami terytorialnymi, zawodowymi i gospodarczymi.

Do pracy dla wspólnego dobra powinniśmy włączyć całe polskie społeczeństwo. W tym celu powinniśmy otworzyć się na środowiska, które w tej izbie nie mają swej reprezentacji bądź też są reprezentowane w skromnym zakresie. Leży to w interesie spokoju społecznego. I jest zasadą szczególnie ważną w sytuacji, gdy parlament ma wreszcie szansę zakończyć prace nad ustawą zasadniczą, regulującą ogół stosunków w państwie.

Myślę, że w tej sprawie pozostaniemy otwarci na wszelkie uwagi i propozycje płynące spoza tego gmachu. Chyba nic nie stoi na przeszkodzie, by wspólna z przedstawicielami środowisk nie reprezentowanych w parlamencie praca nad konstytucją, przybrała bardziej formalny charakter. Tolerujmy poglądy społeczne, polityczne i religijne każdego z nas. Nie ma bowiem demokracji bez tolerancji. Demokracji nie zabezpieczą żadne przepisy prawa. Jedynie poszanowanie drugiego człowieka.

Panie i Panowie Senatorowie! Jest moim marzeniem, abyśmy tu, w tej izbie, szanowali się nawzajem, abyśmy zawsze pamiętali, że spełniamy służebną rolę wobec wyborców zarówno tych, którzy głosowali na nas, jak i tych, którzy poparli innych.

Musimy się wspólnie wiele uczyć. Dlatego nie miejcie mi za złe, jeżeli również od Was będę oczekiwał pomocy w uczeniu się sprawowania funkcji marszałka.

Mówmy do siebie prostym, zrozumiałym językiem, tak „by mowa nasza była krótka, ale owocna”. Nie zapominajmy o miejscach, z których przyszliśmy i do których prędzej czy później musimy wrócić. Postępujmy tak, abyśmy zawsze mogli patrzeć ludziom prosto w oczy, aby oni na nas czekali.

Szanowni Państwo! Stanisław Mikołajczyk wypowiedział kiedyś słowa, które są aktualne, jak sądzę, również dzisiaj: „Żyjemy w okresie

przełomowym, historycznym dla narodu, chłopów, polskiej wsi... Służcie swą pracą sprawie swego brata, swego najbliższego człowieka, swej wsi, powiatowi, województwu, bo w ten sposób najofiarniej i najdzielniej będziecie służyli państwu, to jest wolnemu w nim obywatelowi i człowiekowi”. Dziękuję bardzo. (Oklaski).

Wysoka Izbo! Zgodnie z treścią czwartego działu Regulaminu Senatu porządek dzienny pierwszego posiedzenia Senatu obejmuje, poza przeprowadzonym już ślubowaniem senatorskim oraz wyborem marszałka Senatu, wybór wicemarszałków i sekretarzy Senatu.

Czy ktoś z pań i panów senatorów pragnie zabrać głos w sprawie przedstawionego porządku dziennego?

Ponieważ nie widzę chętnych, stwierdzam, że Senat przyjął proponowany porządek dzienny pierwszego posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej trzeciej kadencji.

Proszę Państwa! Ogłaszam piętnastominutową przerwę. Przepraszam bardzo – zarządzam trzydziestominutową przerwę. Proszę mi wybaczyć, ale trema i przeżycia związane z tym wystąpieniem spowodowały...

Bardzo proszę, jeszcze komunikat.

Senator Sekretarz Andrzej Chronowski:

W przerwie w sali nr 179, odbędzie się posiedzenie Klubu Senatorów Niezależnych.

Senator Henryk Makarewicz:

W sali nr 118 odbędzie się spotkanie Klubu PSL.

(Przerwa w obradach od godziny 12 minut 18 do godziny 12 minut 55)

Marszałek Adam Struzik:

Szanowni Państwo!

Wznawiam obrady. **Przystępujemy do punktu pierwszego** porządku dziennego: wybór wicemarszałków Senatu.

Informuję, że zgodnie z art. 6 i 7 regulaminu, Senat wybiera w głosowaniu tajnym trzech wicemarszałków spośród kandydatów zgłoszonych przez co najmniej dziesięciu senatorów, podejmując uchwałę w tej sprawie bezwzględnie większością głosów.

Jeżeli w głosowaniu żaden z kandydatów nie uzyska wymaganej większości głosów, przeprowadza się kolejne tury głosowania z wyłączeniem kandydata, który uzyskał najmniejszą liczbę głosów. Przy równej liczbie głosów decyduje losowanie.

Informuję, że na stanowiska wicemarszałków Senatu zgłoszono następujących kandydatów:

(marszałek A. Struzik)

pana senatora Ryszarda Czarnego, pana senatora Stefana Jurczaka i panią senator Zofię Kuratowską. Proszę przedstawicieli wnioskodawców o przedstawienie zgłoszonych kandydatów.

Proszę o zabranie głosu senatora Ryszarda Jarzembowskiego i przedstawienie kandydatury senatora Ryszarda Czarnego na stanowisko wicemarszałka Senatu. Proszę bardzo.

Senator Ryszard Jarzembowski:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

Działając z upoważnienia senatorów Sojuszu Lewicy Demokratycznej, w porozumieniu z senatorami Polskiego Stronnictwa Ludowego na podstawie art. 7 ust. 1 Regulaminu Senatu mam zaszczyt zarekomendować pana senatora Ryszarda Czarnego na stanowisko wicemarszałka Senatu Rzeczypospolitej Polskiej.

Senator Ryszard Czarny ma 44 lata, jest profesorem, dziekanem Wydziału Zarządzania i Administracji Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Kielcach oraz profesorem na Wydziale Prawa białostockiej filii Uniwersytetu Warszawskiego.

W trakcie nauki na Uniwersytecie Jagiellońskim studiował prawo, socjologię, historię sztuki i nauki polityczne. Jako absolwent uniwersytetu w Graifswaldzie w Niemczech w klasycznej wersji uniwersyteckiej jest doktorem nauk filozoficznych w zakresie współczesnych politycznych i ekonomicznych stosunków międzynarodowych. Polska nostryfikacja mówi, że jest doktorem habilitowanym nauk ekonomicznych w zakresie organizacji i zarządzania.

Senator Ryszard Czarny po maturze był robotnikiem w Zakładach Metalowych „Mesko” w Skarżysku-Kamiennej. Po studiach pracował naukowo jako starszy asystent, adiunkt, docent i profesor nadzwyczajny w kieleckiej Wyższej Szkole Pedagogicznej.

Pochodzi ze wsi. Urodził się w Skoraszewicach w województwie leszczyńskim. Od wczesnej młodości aktywnie pracował na rzecz środowiska. Należał do Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, był działaczem Związku Młodzieży Wiejskiej. Obecnie jest bezpartyjny, działa w Związku Nauczycielstwa Polskiego, który razem z kieleckim ogniwem Socjaldemokracji Rzeczypospolitej Polskiej rekomendował profesora Ryszarda Czarnego do Senatu.

Nasz kandydat jest człowiekiem o wszechstronnych zainteresowaniach, włada biegle językiem angielskim, rosyjskim i szwedzkim. Właśnie w języku szwedzkim zdawał egzamin habilitacyjny. Jest autorem kilku monografii naukowych, ponad pięćdziesięciu opublikowanych rozpraw i artykułów. Żonaty, jest ojcem dwudziestoletniego syna i czternastoletniej córki.

Wysoki Senacie! Jestem przeświadczony, że senator Ryszard Czarny jest kandydatem godnym objęcia odpowiedzialnego stanowiska wicemarszałka Senatu Rzeczypospolitej Polskiej. Odpowiednio przygotowany merytorycznie, jako człowiek lewicy jest otwarty na współpracę, pozbawiony uprzedzeń, gotów do dialogu i dyskusji zarówno z partnerami zasiadającymi na tej sali, jak również z nieobecnymi w parlamencie.

Proszę panie i panów senatorów o poparcie jego kandydatury. Dziękuję za uwagę. (Oklaski).

Marszałek Adam Struzik:

Dziękuję.

Proszę o zabranie głosu senatora Krzysztofa Kozłowskiego i przedstawienie kandydatury senator Zofii Kuratowskiej na stanowisko wicemarszałka Senatu.

Senator Krzysztof Kozłowski:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

Mam zaszczyt i wielką przyjemność zgłosić w imieniu grupy senatorów kandydaturę pani senator Zofii Kuratowskiej na stanowisko wicemarszałka izby.

Myślę, że w tym przypadku rekomendacja miła się trochę z celem, ponieważ każdy, kto otarł się w Polsce o medycynę, życie społeczne i polityczne, siłą rzeczy musi wiedzieć, kim jest Zofia Kuratowska. Jest wielką indywidualnością, osobą zaangażowaną, wręcz żarliwą, a równocześnie niezwykle kompetentną.

Sądzę, że jej wybór jest czymś naturalnym i bardzo potrzebnym tej izbie.

Gdyby były jakiegokolwiek wątpliwości, przypomnę państwu niektóre fakty z jej życiorysu, które mówią same za siebie. Świadczą one, iż Zofia Kuratowska jest osobą bardzo utalentowaną w różnych dziedzinach.

Urodzona w podwarszawskim Skolimowie, córka wybitnego matematyka Kazimierza Kuratowskiego, w czasie Powstania Warszawskiego była kolporterką Biuletynu Informacyjnego. Potem została studentką Akademii Medycznej.

Wszystkim wiadomo, że jest wybitnym lekarzem internistą, hematologiem, autorką przeszło stu czterdziestu prac naukowych, z których wiele zdobyło międzynarodową sławę. I to chyba w sposób jak najbardziej zasłużony. Jest profesorem i kierownikiem Kliniki Hematologii Akademii Medycznej w Warszawie. Równocześnie od 1980 r. jest członkiem „Solidarności”, aktywnym w opozycji lat osiemdziesiątych. W 1989 r. przewodniczyła podzespolowi zdrowia w czasie obrad Okrągłego stołu oraz podejmowała inne działania społeczne. Przypomnę, że jest członkiem założycielem ROAD, przewodniczącą frakcji społecznej i liberalnej Unii Demokratycznej. Była se-

(senator K. Kozłowski)

natorem pierwszej i drugiej kadencji, w tym wicemarszałkiem Senatu pierwszej kadencji.

Jest rzeczą charakterystyczną, że w wyborach 19 września uzyskała drugie miejsce w skali kraju – tuż po profesorze Relidze – jeśli chodzi o liczbę uzyskanych głosów.

Uczestniczyła w opracowaniu szeregu aktów prawnych, w tym ustawy o Zakładach Opieki Zdrowotnej, projektu senackiej ustawy o ubezpieczeniach społecznych, programu reform systemu opieki zdrowotnej. A przy tym harmonijnie łączy te wszystkie, tak przecież różne role. Trzeba jeszcze wspomnieć o zainteresowaniu Zofii Kuratowskiej polityką zagraniczną, jej aktywnym udziale w życiu międzynarodowym III Rzeczypospolitej. We wszystkich tych dziedzinach odnosi sukcesy.

Myślę, że jej obecność w Prezydium Senatu doda naszej izbie powagi, tak bardzo nam potrzebnej. Dziękuję. (Oklaski).

Marszałek Adm Struzik:

Dziękuję.

Proszę o zabranie głosu senatora Piotra Andrzejewskiego i przedstawienie kandydatury senatora Stefana Jurczaka na stanowisko wicemarszałka Senatu.

Senator Piotr Andrzejewski:

Panie Marszałku! Wysoki Senacie!

Przypadł mi zaszczyt przedstawienia naszego kolegi senatora Stefana Stanisława Jurczaka, znanego z poprzedniej kadencji jako człowieka umiaru, rozsądku i kompetencji. Pełni funkcję przewodniczącego Zarządu Regionu Małopolska NSZZ „Solidarność” oraz członka Prezydium Komisji Krajowej. Jest człowiekiem bezpartyjnym o cechach charakteru, które sprawiają, że cieszy się powszechnym zaufaniem nie tylko w swoim związku, lecz w całym otoczeniu, również w naszej wspólnocie parlamentarnej.

Urodził się w 1938 r. w Krakowie w rodzinie robotniczej. Po ukończeniu technikum pracował jako ślusarz, później technolog i konstruktor. Nie należał do żadnych organizacji politycznych, ale już w pierwszym momencie organizowania pozytywnego ruchu NSZZ „Solidarność” stał się współzałożycielem i jednym z najstarszych kadrowo inicjatorów powstania tego związku. Był członkiem Komitetu Obywatelskiego przy Lechu Wałęsie, członkiem Krajowej Komisji Wykonawczej NSZZ „Solidarność”, uczestnikiem rozmów przy Okrągłym stole w zespole samorządu terytorialnego i organizacji społecznych. W 1989 r. został przewodniczącym Małopolskiego Komite-

tu Obywatelskiego i wiceprzewodniczącym Komisji Krajowej „Solidarność” do III Zjazdu.

Mimo że był internowany i przetrzymywany po 13 grudnia 1981 r. w wielu zakładach karnych, wtedy kiedy działał jako przedstawiciel Tymczasowej Komisji Koordynacyjnej Regionu Małopolska, zmierzał cały czas do nadania opozycji konstruktywnego charakteru. Do przekształcenia tego, co w owym czasie dla wielu z nas było krzywdą i pozbawieniem podstawowych praw politycznych i obywatelskich, w oręż o znaczeniu budującym, pozwalającym pozytywnie współdziałać, po rozmowach przy Okrągłym stole, na rzecz przemian.

Jest żonaty. Ma dwoje dzieci, są studentami Uniwersytetu Jagiellońskiego.

W poprzedniej kadencji pracował w Komisji Praw Człowieka i Praworządności oraz w Komisji Obrony Narodowej. Gdy powstała bardzo trudna sytuacja w górnictwie, został przewodniczącym Nadzwyczajnej Komisji do Spraw Górnictwa. W dowód zaufania i ze względu na cechy, które zademonstrował w trakcie drugiej kadencji, był wybrany do Komisji Konstytucyjnej Zgromadzenia Narodowego.

Myślę, że jeżeli zostanie obdarzony zaufaniem Senatu i wybrany na wicemarszałka, będzie mógł godnie i kompetentnie sprostać wszystkim wymaganiom. (Oklaski).

Marszałek Adam Struzik:

Dziękuję.

Stwierdzam, że zgodnie z art. 7 ust. 1 Regulaminu Senatu, na stanowiska wicemarszałków Senatu zostały zgłoszone kandydatury następujących senatorów: pana senatora Ryszarda Czarnego, pana senatora Stefana Jurczaka, pani senator Zofii Kuratowskiej.

Przystępujemy do tajnego głosowania nad wyborem wicemarszałków Senatu. Przypominam, że na te stanowiska zostały zgłoszone następujące kandydatury: pana senatora Ryszarda Czarnego, pana senatora Stefana Jurczaka, pani senator Zofii Kuratowskiej.

Zgodnie z art. 46 ust. 5 i ust. 6 Regulaminu Senatu głosowanie jest tajne i odbywa się przy użyciu opieczętowanych kart do głosowania. Za chwilę senatorowie sekretarze dostarczą paniom i panom senatorom opieczętowane karty do głosowania z wydrukowanymi nazwiskami kandydatów na wicemarszałków Senatu. Na karcie do głosowania każdy z senatorów może postawić znak „x” w kratkach przy nazwiskach trzech kandydatów, na których oddaje swoje głosy. Oczywiście, można również oddać głosy na dwóch lub tylko jednego z kandydatów. Karta do głosowania, na której postawiono więcej niż trzy znaki „x”, lub nie postawiono żadnego, będzie uznana za głos nieważny. Będzie on jednak uwz-

(marszałek A. Struzik)

głędniany przy określaniu liczby głosujących. Po wypełnieniu kart panie i panowie senatorowie będą w kolejności alfabetycznej wrzucać karty do urny. Po przeprowadzeniu głosowania zarządę przerwę, w trakcie której senatorowie sekretarze dokonają obliczenia głosów oraz sporządzą protokół z głosowania. Będzie on podstawą do ogłoszenia wyników głosowania nad wyborem wicemarszałków Senatu. Jeżeli nie zostaną wybrani wszyscy trzej wicemarszałkowie, wówczas zgodnie z art. 7 ust. 2 Regulaminu Senatu zostanie przeprowadzona druga tura głosowania nad wyborem wicemarszałków Senatu.

Proszę senatorów sekretarzy o rozdanie kart do głosowania. Panie i panów senatorów proszę o wypełnienie otrzymanych kart.

(Rozdawanie kart do głosowania).

Proszę senatora sekretarza Andrzeja Chronowskiego o odczytanie nazwisk senatorów. Panie i panów senatorów, proszę o wrzucanie do urny wypełnionych kart do głosowania.

Senator Sekretarz Andrzej Chronowski:

Pan Tomasz Adamczuk
Pan Jan Adamiak
Pan Jerzy Adamski
Pan Piotr Łukasz Juliusz Andrzejewski
Pan Jan Antonowicz
Pan Franciszek Bachleda-Księdzularz
Pan Gerhard Bartodziej
Pani Maria Berny
Pan Mieczysław Biliński
Pan Krzysztof Borkowski
Pan Stanisław Ceberek
Pan August Chełkowski
Pan Jerzy Chorąży
Andrzej Chronowski
Pani Grażyna Ciemiak
Pan Jerzy Cieślak
Pan Ryszard Czarny
Pan Lech Czerwiński
Pan Adam Daraż
Pan Jerzy Derkacz
Pan Bodo Engling
Pan Józef Frączek
Pan Sylwester Gajewski
Pan Aleksander Gawronik
Pan Ryszard Gibuła
Pan Witold Graboś
Pan Eugeniusz Grzeszczak
Pani Alicja Grześkowiak
Pan Paweł Jankiewicz
Pan Romuald Jankowski
Pani Zdzisława Janowska
Pan Zdzisław Jarmużek
Pan Ryszard Jarzembowski

Pan Stefan Jurczak
Pan Henryk Kanicki
Pan Roman Karaś
Pan Jan Karbowski
Pani Dorota Kempka
Pan Edward Kienig
Pan Zdzisław Kieszkowski
Pan Zbigniew Komorowski
Pan Jerzy Kopaczewski
Pan Krzysztof Kozłowski
Pan Czesław Krakowski
Pan Wojciech Kruk
Pan Henryk Krupa
Pan Stanisław Kucharski
Pan Józef Kuczyński
Pan Zbigniew Kulak
Pani Zofia Kuratowska
Pan Grzegorz Kurczuk
Pani Wanda Kustrzeba
Pan Marian Kwiatkowski
Pan Leszek Lackorzyński
Pan Władysław Lipczak
Pani Barbara Łękawa
Pani Maria Łopatkowa
Pan Henryk Maciołek
Pan Jerzy Madej
Pan Henryk Makarewicz
Pan Wojciech Matecki
Pan Bogusław Mąsior
Pan Ireneusz Michaś
Pan Marek Minda
Pan Jan Mulak
Pan Zenon Nowak
Pan Ryszard Ochwat
Pan Janusz Okrzesik
Pani Anna Olejnicka
Pan Wincenty Olszewski
Pan Jan Orzechowski
Pan Stefan Pastuszka
Pan Eugeniusz Patyk
Pan Zbyszko Piwoński
Pan Mieczysław Protasowicki
Pan Zbigniew Religa
Pan Tadeusz Rewaj
Pan Tomasz Romańczuk
Pan Zbigniew Romaszewski
Pan Henryk Rot
Pan Tadeusz Rzemikowski
Pan Stanisław Sikorski
Pani Dorota Simonides
Pani Elżbieta Solska
Pan Piotr Stępień
Pani Jadwiga Stokarska
Pan Henryk Stokłosa
Pan Wacław Strażewicz
Pan Adam Struzik
Pan Jan Stypuła
Pan Andrzej Szczepański
Pan Rajmund Szwonder
Pan Marcin Tyrna

(senator sekretarz A. Chronowski)

Pan Mieczysław Włodyka
Pan Adam Woś
Pan Grzegorz Woźny
Pan Mieczysław Wyględowski
Pan Ireneusz Zarzycki
Pan Ryszard Żołyński

Marszałek Adam Struzik:

Proszę senatorów sekretarzy o obliczenie głosów.

Zarządzam piętnastominutową przerwę na obliczenie głosów oraz sporządzenie protokołu.
(Przerwa w obradach od godziny 13 minut 15 do godziny 13 minut 24)

Marszałek Adam Struzik:

Wznawiam obrady.

Ogłaszam wyniki tajnego głosowania nad wyborem wicemarszałków Senatu.

„Protokół głosowania tajnego, dnia 15 października 1993 r. nad wyborem wicemarszałków Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w trzeciej kadencji.

W głosowaniu tajnym nad wyborem wicemarszałków Senatu Rzeczypospolitej Polskiej trzeciej kadencji oddano 99 głosów, głosów nieważnych nie było. Wymagana bezwzględna większość głosów wynosi 50.

Powołani przez marszałka seniora do przeprowadzenia głosowania senatorowie: Krzysztof Borkowski, Andrzej Chronowski, Janusz Okrzesik stwierdzają, że za kandydaturą senatora Ryszarda Czarnego głosowało 86 senatorów. (Oklaski). Za kandydaturą senatora Stefana Jurczaka głosowało 70 senatorów. (Oklaski). Za kandydaturą senator Zofii Kuratowskiej głosowało 72 senatorów. (Oklaski).

Wymaganą, bezwzględną liczbę głosów otrzymali: Ryszard Czarny, Stefan Jurczak i pani senator Zofia Kuratowska. Warszawa dnia 15 października 1993 r.” (Oklaski).

Mam zaszczyt stwierdzić, że Senat przyjął uchwałę następującej treści.

„Senat Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 10, ust. 1, w związku z art. 26 ustawy konstytucyjnej z dnia 17 października 1992 r. o wzajemnych stosunkach między władzą ustawodawczą i wykonawczą Rzeczypospolitej Polskiej oraz o samorządzie terytorialnym, wybiera senatorów: Ryszarda Czarnego, Stefana Jurczaka i Zofię Kuratowską na stanowiska wicemarszałków Senatu”.

Zarządzam przerwę w obradach do godziny 15.30.

Chciałbym poinformować, że bezpośrednio po ogłoszeniu przerwy odbędzie się spotkanie Prezydium Senatu, a trzydzieści minut później spot-

kanie Konwentu Seniorów. Proszę jeszcze o komunikat.

Senator Sekretarz Andrzej Chronowski:

Komunikat Biura Prac Senackich. Panie i panowie senatorowie mogą zapisywać się do komisji senackich w pokoju nr 254 w korytarzu B, gdzie są wyłożone listy. Dziękuję.

Szef Kancelarii Senatu Minister Wojciech Sawicki:

Jeszcze jeden komunikat. Wręczanie legitymacji senatorskich będzie się odbywało bezpośrednio po zakończeniu posiedzenia Senatu, w sali nr 217, tej samej, w której wczoraj otrzymywaliście państwo zaświadczenia Państwowej Komisji Wyborczej o wyborze.

(Przerwa w obradach od godziny 13 minut 51 do godziny 15 minut 30)

Marszałek Adam Struzik:

Wznawiam obrady.

Przystępujemy do punktu drugiego porządku dziennego: wybór sekretarzy Senatu.

Przypominam, że zgodnie z art. 17 ust. 1 oraz art. 28 Regulaminu Senatu, Senat wybiera ze swego grona sześciu sekretarzy. Przy czym, o ile Senat nie postanowi inaczej, wybór ten odbywa się łącznie. Stosownie do art. 46 ust. 6 Regulaminu Senatu, wybór sekretarzy Senatu odbywa się w głosowaniu tajnym.

Wysoka Izbo! Zgodnie z tradycją, na sekretarzy Senatu wybiera się najmłodszych wiekiem senatorów. Dlatego też Prezydium Senatu, w porozumieniu z Konwentem Seniorów, proponuje powierzenie funkcji sekretarzy Senatu następującym senatorom: Krzysztofowi Borkowskiemu, Andrzejowi Chronowskiemu, Witoldowi Grabosiowi, Eugeniuszowi Grzeszczakowi, Wandzie Kustrzebie, Januszowi Okrzesikowi.

Pozostała do rozstrzygnięcia kwestia trybu głosowania nad przedstawionymi kandydaturami. Stosownie do art. 17 ust. 1 Regulaminu Senatu, wybór sekretarzy odbywa się łącznie, chyba że Senat postanowi inaczej. Jeśli nie usłyszę wniosku przeciwnego, to zostanie przeprowadzone głosowanie łączne.

Ponieważ nie ma wniosku przeciwnego, stwierdzam, że zostanie przeprowadzone łączne głosowanie nad wyborem sekretarzy Senatu.

Do przeprowadzenia głosowania tajnego nad wyborem sekretarzy Senatu powołuję senatorów: Annę Olejnicką, Mieczysława Bilińskiego i Jerzego Kopaczewskiego. Pozwólcie Państwo, że karty do głosowania rozdadzą obecni senatorowie sekretarze.

(marszałek A. Struzik)

Przystępujemy do głosowania tajnego nad wyborem sekretarzy Senatu.

Przypominam, że zgodnie z art. 46 ust. 5 i 6 Regulaminu Senatu, wybór sekretarzy zostanie przeprowadzony w głosowaniu tajnym, przy użyciu opieczętowanych kart do głosowania. Przypominam ponadto, że wybór sekretarzy Senatu zostanie przeprowadzony w głosowaniu łącznym.

Za chwilę senatorowie sekretarze wręczą paniom i panom senatorom opieczętowane karty do głosowania, na których znajdują się nazwiska kandydatów na sekretarzy Senatu. Przewidziane są trzy możliwości wyraźnego określenia swego stanowiska: za wyborem zgłoszonych kandydatów, przeciw wyborowi oraz wstrzymanie się od głosu. Na karcie do głosowania można postawić tylko jeden znak „x”.

Przypominam, że karty do głosowania wypełnione nieprawidłowo będą uważane za głosy nieważne. Po wypełnieniu kart, panie i panowie senatorowie będą w kolejności alfabetycznej wrzucać wypełnione karty do urny.

Zarządę przerwę po przeprowadzeniu głosowania, w trakcie której senatorowie sekretarze dokonają obliczenia głosów oraz sporządzą protokół z głosowania. Protokół ten będzie podstawą do ogłoszenia wyników głosowania nad wyborem sekretarzy Senatu.

Proszę senatorów sekretarzy o rozdanie kart do głosowania, a panie i panów senatorów proszę o ich wypełnienie.

(Rozdawanie kart do głosowania).

Proszę senatora sekretarza Andrzeja Chronowskiego o odczytywanie kolejnych nazwisk senatorów, zaś panie i panów senatorów proszę o wrzucanie do urny wypełnionych kart do głosowania.

Senator Sekretarz Andrzej Chronowski:

Pan Tomasz Adamczuk
Pan Jan Adamiak
Pan Jerzy Adamski
Pan Piotr Łukasz Juliusz Andrzejewski
Pan Jan Antonowicz
Pan Franciszek Bachleda-Księdzularz
Pan Gerhard Bartodziej
Pani Maria Berny
Pan Mieczysław Biliński
Pan Krzysztof Borkowski
Pan Stanisław Ceberek
Pan August Chełkowski
Pan Jerzy Chorąży
Andrzej Chronowski
Pani Grażyna Ciemniak
Pan Jerzy Cieślak

Pan Ryszard Czarny
Pan Lech Czerwiński
Pan Adam Daraż
Pan Jerzy Derkacz
Pan Bodo Engling
Pan Józef Frączek
Pan Sylwester Gajewski
Pan Aleksander Gawronik
Pan Ryszard Gibuła
Pan Witold Graboś
Pan Eugeniusz Grzeszczak
Pani Alicja Grześkowiak
Pan Paweł Jankiewicz
Pan Romuald Jankowski
Pani Zdzisława Janowska
Pan Zdzisław Jarmużek
Pan Ryszard Jarzembowski
Pan Stefan Jurczak
Pan Henryk Kanicki
Pan Roman Karaś
Pan Jan Karbowski
Pani Dorota Kempka
Pan Edward Kienig
Pan Zdzisław Kieszowski
Pan Zbigniew Komorowski
Pan Jerzy Kopaczewski
Pan Krzysztof Kozłowski
Pan Czesław Krakowski
Pan Wojciech Kruk
Pan Henryk Krupa
Pan Stanisław Kucharski
Pan Józef Kuczyński
Pan Zbigniew Kulak
Pani Zofia Kuratowska
Pan Grzegorz Kurczuk
Pani Wanda Kustrzeba
Pan Marian Kwiatkowski
Pan Leszek Lackorzyński
Pan Władysław Lipczak
Pani Barbara Łękawa
Pani Maria Łopatkowa
Pan Henryk Maciołek
Pan Jerzy Madej
Pan Henryk Makarewicz
Pan Wojciech Matecki
Pan Bogusław Mąsior
Pan Ireneusz Michaś
Pan Marek Minda
Pan Jan Mulak
Pan Zenon Nowak
Pan Ryszard Ochwat
Pan Janusz Okrzesik
Pani Anna Olejnicka
Pan Wincenty Olszewski
Pan Jan Orzechowski
Pan Stefan Pastuszka
Pan Eugeniusz Patyk
Pan Zbyszko Piwoński
Pan Mieczysław Protasowicki
Pan Zbigniew Religa

(senatowe sekretarz A. Chronowski)

Pan Tadeusz Rewaj
Pan Tomasz Romańczuk
Pan Zbigniew Romaszewski
Pan Henryk Rot
Pan Tadeusz Rzemeykowski
Pan Stanisław Sikorski
Pani Dorota Simonides
Pani Elżbieta Solska
Pan Piotr Stępień
Pani Jadwiga Stokarska
Pan Henryk Stokłosa
Pan Waław Strażewicz
Pan Adam Struzik
Pan Jan Stypuła
Pan Andrzej Szczepański
Pan Rajmund Szwonder
Pan Marcin Tyrna
Pan Mieczysław Włodyka
Pan Adam Woś
Pan Grzegorz Woźny
Pan Mieczysław Wyględowski
Pan Ireneusz Zarzycki
Pan Ryszard Żołyniak

Marszałek Adam Struzik:

Proszę senatorów sekretarzy o obliczenie głosów.

Zarządzam piętnastominutową przerwę na obliczenie głosów oraz sporządzenie protokołu.

(Przerwa od godziny 15 minut 48 do godziny 16 minut 05)

Marszałek Adam Struzik:

Wznawiam obrady.

Ogłaszam wyniki głosowania tajnego nad wyborem sekretarzy Senatu.

„Protokół z głosowania tajnego w dniu 15 października 1993 r. w sprawie wyboru senatorów na stanowiska sekretarzy Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w trzeciej kadencji.

W głosowaniu tajnym nad wyborem senatorów na stanowiska sekretarzy Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w trzeciej kadencji oddano 97 głosów, w tym głosów nieważnych 1.

Powołani przez marszałka do przeprowadzenia głosowania senatorowie: Mieczysław Biliński, Jerzy Kopaczewski i Anna Olejnicka stwierdzają, że za proponowanymi kandydaturami głosowało 95 senatorów, głosów przeciw nie było, wstrzymała się 1 osoba.

Warszawa, dnia 15 października 1993 r.”
(Oklaski).

Wobec wyników głosowania mam zaszczyt stwierdzić, że Senat przyjął uchwałę następującej treści.

„Senat Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 17 ust. 1 Regulaminu Senatu wybiera senatorów Krzysztofa Borkowskiego, Andrzeja Chronowskiego, Witolda Grabosia, Eugeniusza Grzeszczaka, Wandę Kustrzebę i Janusza Okrzesika na stanowiska sekretarzy Senatu.”

Wysoka Izbo! Porządek dzienny pierwszego posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej trzeciej kadencji został wyczerpany.

Protokół z pierwszego posiedzenia Senatu trzeciej kadencji będzie wyłożony do wglądu w Dziale Obsługi Posiedzeń Senatu w pokoju nr 253.

Podaję do wiadomości pań i panów senatorów, że Prezydium Senatu ustaliło termin drugiego posiedzenia Senatu trzeciej kadencji na dzień 22 października, czyli następną piątek. Początek posiedzenia o godzinie 11.00 w sali posiedzeń Senatu.

Porządek dzienny przesyłam w załączeniu. A teraz poinformuję państwa, jakie punkty będzie on obejmował: po pierwsze – powołanie Komisji Regulaminowej i Spraw Senatorskich, po drugie – wybór przewodniczącego Komisji Regulaminowej i Spraw Senatorskich, po trzecie – zmianę Regulaminu Senatu i po czwarte – powołanie stałych komisji senackich.

Proszę senatora sekretarza o odczytanie komunikatów.

**Senator Sekretarz
Andrzej Chronowski:**

Bezpośrednio po zakończeniu posiedzenia pan marszałek zaprasza państwa senatorów do sali nr 217 – piętro wyżej – na uroczystość wręczenia legitymacji senatorskich.

Zebrań Klubu PSL odbędzie się w dniu 21 października, w czwartek, o godzinie 20.00, w sali nr 118.

Marszałek Andrzej Struzik:

Panie i Panowie Senatorowie!

Zamykam pierwsze posiedzenie Senatu Rzeczypospolitej Polskiej trzeciej kadencji.
(Oklaski).

(Marszałek trzykrotnie uderza laską marszałkowską)

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia
15 października 1993 roku
w sprawie wyboru Marszałka Senatu

Senat Rzeczypospolitej Polskiej, na podstawie art. 10 ust. 1 w związku z art. 26 Ustawy Konstytucyjnej z dnia 17 października 1992 r. o wzajemnych stosunkach między władzą ustawodawczą i wykonawczą Rzeczypospolitej Polskiej oraz o samorządzie terytorialnym, wybiera senatora:

Adama Struzika

na stanowisko Marszałka Senatu.

Marszałek Senior
(-)
Jan MULAK

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia
15 października 1993 roku
w sprawie wyboru wicemarszałków Senatu

Senat Rzeczypospolitej Polskiej, na podstawie art. 10 ust. 1 w związku z art. 26 Ustawy Konstytucyjnej z dnia 17 października 1992 r. o wzajemnych stosunkach między władzą ustawodawczą i wykonawczą Rzeczypospolitej Polskiej oraz o samorządzie terytorialnym, wybiera senatorów:

Ryszarda Czarnego
Stefana Jurczaka
Zofię Kuratowską

na stanowiska wicemarszałków Senatu.

Marszałek Senatu

(-)

Adam STRUZIŁ

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia
15 października 1993 roku
w sprawie wyboru sekretarzy Senatu

Senat Rzeczypospolitej Polskiej, na podstawie art. 17 ust. 1 Regulaminu Senatu,
wybiera senatorów:

Krzysztofa Borkowskiego
Andrzeja Chronowskiego
Witolda Grabosia
Eugeniusza Grzeszczaka
Wandę Kustrzebę
Janusza Okrzesika

na stanowiska sekretarzy Senatu.

Marszałek Senatu
(-)
Adam STRUZIŁ

Treść

1. posiedzenia Senatu w dniu 15 października 1993 r.

Uroczyste otwarcie posiedzenia przez prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej prezydent Lech Wałęsa	3	senator Ryszard Jarzembowski	10
Wystąpienie marszałka seniora marszałek senior Jan Mulak	3	senator Krzysztof Kozłowski	10
Otwarcie posiedzenia marszałek senior Jan Mulak	3	senator Piotr Andrzejewski	11
Ślubowanie marszałka seniora		Tajne głosowanie	
Powołanie senatorów sekretarzy pierwszego posiedzenia		senator sekretarz	
Powitanie gości		Andrzej Chronowski	12
Ślubowanie senatorów		Uchwała Senatu w sprawie wyboru wicemarszałków Senatu	
senator sekretarz		Komunikaty	
Andrzej Chronowski	4	senator sekretarz	
Wybór marszałka Senatu		Andrzej Chronowski	13
senator Henryk Makarewicz	6	szef Kancelarii Senatu	
Tajne głosowanie		Wojciech Sawicki	13
senator sekretarz		Punkt drugi porządku dziennego:	
Andrzej Chronowski	8	wybór sekretarzy Senatu	
Komunikaty		Tajne głosowanie	
senator sekretarz		senator sekretarz	
Andrzej Chronowski	8	Andrzej Chronowski	14
Uchwała Senatu w sprawie wyboru marszałka Senatu		Uchwała Senatu w sprawie wyboru sekretarzy Senatu	
marszałek senior Jan Mulak	8	Komunikaty	
Wystąpienie marszałka Senatu		senator sekretarz	
Adama Struzika	8	Andrzej Chronowski	15
Przyjęcie porządku dziennego		Zamknięcie posiedzenia	
Komunikaty		Uchwały	
senator sekretarz		Uchwała Senatu Rzeczypospolitej Pol- skiej z dnia 15 października 1993 r. w sprawie wyboru marszałka senatu.	
Andrzej Chronowski	9	Uchwała Senatu Rzeczypospolitej Pol- skiej z dnia 15 października 1993 r. w sprawie wyboru wicemarszałków Senatu.	
senator Henryk Makarewicz	9	Uchwała Senatu Rzeczypospolitej Pol- skiej z dnia 15 października 1993 r. w sprawie wyboru sekretarzy Senatu.	
Punkt pierwszy porządku dziennego: wybór wicemarszałków Senatu			